

De redactie kiest het beste uit 2024

1. *Generations of Resilience. 22 Oekraïense fotografen* (Hangar, Brussel)

Hoewel Hangar de expo over drie generaties Oekraïense fotografen maanden geleden al heeft ingepakt, is ze in mijn hoofd blijven hangen. Het was een diepgaande inlevingscursus over hoe fotografen schakelen: in de Sovjettijd waarin straatfotografie verdacht werd, of wanneer Russische tanks je land binnenrollen. De foto's over armoedige leefomstandigheden - de keerzijde van de propaganda - waren gedurfd. Beelden vanuit het vizier van een scherpshuttersgeweer maakten de extreme kwetsbaarheid tastbaar. Wat zouden drie generaties Palestijnse of Congolese fotografen laten zien?

2. *RE/SISTERS. A Lens on Gender and Ecology* (FOMU, Antwerpen)
3. *Louis Thevenet. Een leven in kleur* (Museum den AST, Halle)
4. *Dirk Braeckman. Echtzeit* (FOMU, Antwerpen)
5. *Elliot Ross. Seeing Animals* (Musée de la Photographie, Charleroi)

AN DEVROE

1. *Berlinde De Bruyckere. City of Refuge III* (San Giorgio Maggiore, Venetië)

De overrompelende sculpturen van Berlinde De Bruyckere, thuisgekomen in de abdij van San Giorgio Maggiore: licht dat tastbaar wordt, ontroering die schuurt en schrijnt en heelt. In de kerk staan droeve aartsengelen op hoge sokkels gelaten op de wonderen te wachten. In de kamers van het klooster kijkt de materie - vlees en zeildoek en hout dat van was is - terug, onder stolpen en in vitrines die geleefd hebben. Hier gaat alles over tijd en troost. Voor hoop is geen plaats meer, maar dat is goed. Om deze aflijvige lichamen niet te storen, hou je je adem in. Zwijgend stap je naar buiten. Heel even is Venetië een beetje België.

2. *James Ensor. Inspired by Brussels* (KBR, Brussel)

3. *Rodin. Une renaissance moderne* (BAM, Mons)
4. *Oostende, Ensors denkbeeldige paradijs* (Venetiaanse Gaanderijen, Oostende)
5. *Verbeelde weelde. Topstukken uit het oeuvre van Jan Davidsz. de Heem* (Museum Sniijders & Rockoxhuis, Antwerpen)

ERIC MIN

1. *Jef Verheyen. Venster op het oneindige* (KMSKA, Antwerpen)

Dagelijks heb ik het geluk om *Lichtstroom* van Jef Verheyen te ervaren. Het doek uit 1969 dat in mijn bureau hangt, bevat een vluchtige roze strook op een achtergrond van witte en blauwe wasem. Het is weinig en toch heel veel. Op elk uur van de dag lichten de kleuren anders op en zetten ze de zintuigen op scherp. Die energiegevende ervaring kreeg ik in veelvoud bij *Venster op het oneindige*. De tentoonstelling bracht de kern van Verheyen samen in een verhelderend parcours in dialoog met werk van bevriende kunstenaars en onvermoede historische referenties als Constant Permeke en Jozef Peeters. Elke zaal belichtte een ander facet van de essentie die Verheyen heel zijn (te korte) carrière hardnekkig nastreefde.

2. *Chantal Akerman. Travelling* (Bozar, Brussel)
3. *Zeldzaam & Onmisbaar. Topstukken uit Vlaamse collecties* (MAS, Antwerpen)
4. *Danny Devos. Fantastic voyage through the Body of an Artist* (Kiosk, Gent)
5. *Bernd Lohaus' buitensculptuur Ohne Titel* (Zuidpark, Antwerpen)

FRANK HEIRMAN

1. *Atelier Bouts. Onderzoek en restauratie van topstukken* (Museum M, Leuven)

De bescheiden opvolger van de groots opgezette tentoonstelling *Dieric Bouts. Beeldenmaker* waarmee M Leuven de schilder opnieuw onder de aandacht bracht, kon me meer bekoren dan de blockbuster uit 2023. Zes iconische werken kregen een hoofdrol.

Deze keer zonder geforceerde linken naar onze maatschappij met games of sporthelden waarover de meningen op zijn zachtst gezegd verdeeld waren, maar een duidelijke focus: hoe werkte Bouts precies? Hoe bouwde hij zijn werken op? En hoe kunnen moderne wetenschappelijke technieken en restauratiecampagnes ons meer leren over vijftiende-eeuwse schilderkunst?

2. *Judith, een Karolingische prinses in Gent?* (Historische Huizen, Sint-Pietersabdij, Gent)
3. *Margaretha. Keizersdochter tussen macht en imago* (MOU, Oudenaarde)
4. *Rodin. Une renaissance moderne* (BAM, Mons)
5. *Heropening Permekemuseum* (Permekemuseum, Jabbeke/ Mu.ZEE, Oostende)

JONAS ROELENS

1. *Missaal van Berchem* (Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, Antwerpen)

Wanneer een kunstwerk in samenspel met andere zintuigen een tip van de sluier licht over zijn historische context, kan ik daar alleen maar blij van worden. Zo'n ervaring was de overdracht van het missaal van Berchem onder begeleiding van het vocaal ensemble Psallentes, dat voor de gelegenheid de bijna 900 jaar oude gezangen uit het boek tot leven bracht. Het misboek doorstond oorlogen en stormen en belandde uiteindelijk als langdurige bruikleen, tijdens een avond vol schoonheid, bij de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience.

2. *Berlinde De Bruyckere. City of Refuge III* (San Giorgio Maggiore, Venetië)
3. *Bezoek aan het atelier van geurkunstenaar Peter De Cupere* (Mortsel)
4. *Reeks van zes tentoonstellingen door kunstenaarscollectief Returnity in dialoog met buurtbewoners* (4KANT Galerij, Antwerpen)
5. *Een sprong in het onbekende* (Z33, Hasselt)

WENDY WAUTERS